

MŁYŃSKI (39) *ai*

młyński (31), **młynski** (8); młyński *FalZioł* (2), *MurzNT* (2), *GliczKsiąż* (3), *KrowObr*, *Leop*, *RejFig*, *BibRadz*, *BielKron* (2), *RejAp* (2), *RejPos* (2), *RejPosWstaw*, *BudNT*, *GostGosp* (2), *WujNT* (4), *SkarKazSej*, *KlonFlis*; młynski *Murm*, *GlabGad*, *Calep* (2); młyński : młynski *Mącz* (4:4).

sg m N młyński (16). ◇ *G* młyński(e)go (2). ◇ *A* młyński (15). ◇ *I* młyńskim (1). ◇ *L* młyński(e)m (1). ◇ [*n N* młyński(e). ◇ *A* młyński(e). ◇ *I* młyński(e)m.] ◇ *pl N m an* młyński(e) (1). ◇ *G* młyńskich (2). ◇ *A subst* młyński(e) (1).

Sł stp notuje, Cn: młynski, Linde XVIII w.

Przymiotnik od „młyn” ‘pomieszczenie i urządzenia rozcierające różne substancje (głównie zboże na mąkę lub kaszę)’:

1. *Mający związek z młynem, dotyczący młyna, używany w młynie; molaris Mącz, Calep, Cn; molendinarius Mącz, Calep; molarius Mącz, Cn; machinalis, machinarius, pistrinensis Cn (39) : Mącz 229b [2 r.]; Molendinarius, Quod ad molendinum pertinet. – Młinski. Calep 669b, 669b; NAprzod [młynarz] ma mieć we młynie co obecnie miele/ łtátki młyńskie/ do młyná potrzebne: to iest Topor/ Siekierę/ Piłę/ Przyśiek/ Piefnią/ Ofzkárdy/ Swidry/ Tączki dwoie GostGosp 60.*

Wyrażenia: [»ćwiertnia młyńska« = używana w młynie miara objętości produktów sypkich głównie zboża, wynosząca 4 korce: ta ćwiertnia młyńska tj. korce 3 krakowskie wierzchowate czynią krakowskich korców wierzchowatych 4 i zbywa kilka przygaśni. LustrKrak I 10.

praw. »jutrzyny młyńskie« = grunty przywiązane do młyna: za jutrzyny młyńskie puste per arendam fl. 2 LustrKrak I 48.]

»młyńskie koła« (1): Tu małz Zákroczym [...]. Tu bǫdzielow wyżryyřz [!] długą proceřřyą [...]. Vřlyřzyřz młyńskich [...] Koł nářzekánie. KlonFlis F4.

»młyńskie konie« (1): Equi molarij, Młinskie konie. Mącz 229b.

[»miara młyńska« = używana w młynie: w każdym worze miar 10 młyńskich wierzchowatych opływających LustrKrak I 9.]

»młyński osieł« (1): asinus molarius, Młinski osieł. Mącz 229b.

praw. »młyński sep« = danina z młyna, świadczona w zbożu na rzecz pana feudalnego (1): Pamięć czynńzowa. O ś. Marćinie czynńz ma bydź odbieran wřzyřtek rázem [...] Pńzenicę/ Zyto/ Miodowe dani/ młyńskich łpy wřzelkich koniec ma bydź GostGosp 70.

Zestawienie: »kamień młyński« = (lapis) molaris PolAnt, Mącz, Cn; mola molaris Murm, Cn [szyk 20:10] (30): Murm 144; włoże thi zioła na kamień młyńki albo iaki inřzy ciepły FalZioł I 83c; Takieřz kamien młyńki přętki twarde ziarna zciera gdyřz miękkie tilko płařczy. GlabGad H3v; RejFig Bb4v; BielKron 464v; Mącz 184a, 229b [2 r.], 334a; RejAp 153v; [Zářie Auicen. powiáda/ iz kámień młyńki [kamień młynny FalZioł IV 59b] ktory zna káždý człowiek/ iest řciągájący SienHerb 339b].

~ W porównaniach (3): RejAp 153v; Y podnioł ieden ánioł mocny kámień iákoby młyńki [lapidem quasi molarem] wielki/ y wrzucił w morze WujNT Apoc 18/21; Iáko źiárná pod młyńkim kámieniem/ ták cí kmiotkowie pod pány łwemi. SkarKazSej 704a.

Zwroty: »kamień młyński obracać« = mleć na żarnach (1): Piřze Iozephús iz thám [w Gázie] kámień młyńki obrácał [Samson] iáko niewolnik. BielKron 52.

»uwiązać (*a. obwiązać, a. przywieźć*), zawiesić (*a. uwiesić*) (podspodni) kamień młyński u (*a. około*) szyje, na szyję, na szyi (*a. szyjej*)« [szyk zmienny] (5:6:4:1): dalekoby mu [gorszycielowi] lepiéi było gdy by mu obwiązano pod łpodni kamień młyńki około żyie [!] iego [circumponeretur lapis molaris circa collum eius] i tak był wrzucon w morze. *MurzNT Mar 9/41, Matth 18/6; GliczKsiąż D7v [2 r.], D8; KrowObr B4*; ráczey by mu wwiązano kámieñ młyńki v iego łyie [ut suspendatur mola asinaria in collo eius; lepiéy mu áby zówielzono kámieñ młyńki v łyie iego *WujBib*]/ y pogrążono precz do głébokości morłkiey. *Leop Matth 18/6; BibRadz Matth 18/6; RejPos 262, 329; RejPosWstaw [41²]v; BudNT Mar 9/41; WujNT Matth 18/6, Mar 9/42, Luc 17/2.*

Szereg: »kamień młyński albo żarnowy« (1): położ ią [bylicę] nakamieniu młyńkiem albo żarnowym *FalZioł I 9b. ~*

a. [W funkcji rzeczownika: »młyński« = funkcjonariusz zamkowy: Kapłanom 3, [...] którzy sobie starają się o wychowaniu, czyni in summa [...] mc 84, Młyńskiemu mc.12 *LustrMalb I 77.*]

b. [praw. W funkcji rzeczownika: »młyńskie« = opłata uiszczana przez chłopów za prawo przemiału zboża w młynach innych niż własnego pana feudalnego: Ex istis 3 laneis płacą także młyńskie *LustrLub 27; LustrMalb II 3, 132; Summa*: czynszu wszytkiego piéniężnego wyżej omienionego z tej wsi z młyńskiem i rudnem facit fl. 89 gr 22 *LustrWpol II 182.*

Szereg: »młyńskie, żarnowe«: ale to nie był dochód starościn, jedno Rzeczypospolitej [...] jako młyńskie, żarnowe *LustrPodl 12.*]

2. [Zestawienie w funkcji n-loc: »Staw Młyński«: thesz szye dostal themv Joachimovy Glynskyemu Staw ktory zowya mlynsky *ZapKrak 1552/388, 1552/388.*]

Cf **MŁYNNY, MŁYNOWY, [PRZEDMŁYŃSKI]**